

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
TOSHKENT VILOYATI
ZANGIOTA TUMANLARARO
IQTISODIY SUDI**

Toshkent viloyati, Zangiota tumani, "Eshonguzar"
q.f.y., Ohunboboev ko'chasi
Indeks 111800, [Tel: 0370 975-21-89](tel:03709752189)

**РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ТАШКЕНТСКИЙ ОБЛАСТНОЙ
ЗАНГИАТИНСКИЙ МЕЖРАЙОННЫЙ
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ СУД**

Тошкентская область, Зангиатинский район,
посёлок "Эшонгузар", улица Ахунбабаева,
Индекс: 111800, Тел: 0370 975-21-89

**ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN
ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ**

Зангиота тумани 2019 йил 07 июнь 4-1101-1902/902-сонли иш

Зангиота туманлараро иқтисодий судининг судьяси
И.Я.Курбанова раислигида, судья ёрдамчиси З.М.Эшмирзаевнинг
котибалигида, даъвогар **"ALIMAT OTA" фермер хўжалигининг**
жавобгар **"МЕННАТ" МЧЖ** ҳисобидан 63.454.713 сўм асосий қарз,
31.727.256 сўм пеня ва олдиндан тўланган 16.218 сўм почта
харажатлари ундириш тўғрисидаги даъво аризасини даъвогар вакили
К.Нишанбаев (2019 йил 08 майдаги 07/01-219-сонли ишончнома
асосида) иштирокида очик суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИҚЛАДИ:

Даъвогар Янгийўл туман йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси
ва жавобгар "МЕННАТ" МЧЖ ўртасида 2017 йил 01 мартда
16/2017-сонли ва 2018 йил 10 февралдаги ПА-9/02-сонли асфальт
маҳсулотини етказиб бериш бўйича шартнома имзоланган.

Даъвогар Янгийўл туман йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси
шартнома шартларидан келиб чиқиб, жавобгар "МЕННАТ" МЧЖга
шартномада келишилган асфальт маҳсулотларини етказиб берган.

Шартнома бўйича жавобгар ўз мажбуриятларини бажармай, 2019
йил 1 февраль ҳолатига солиштира ҳисоб далолатномасига кўра,
206.088.859 сўмлик иш ҳажми бўйича 142.634.145 сўм пул маблағини
даъвогарнинг ҳисоб рақамига ўтказилган бўлиб, қолган 63.454.713 сўмлик
бажарилган иш ҳажми бўйича қарздорлик даъвогарга тўланмасдан келган.

"МЕННАТ" МЧЖнинг бугунги кундаги қарздорлиги 63.454.713
сўмни ташкил қилади.

Лекин иш судда кўрилишга тайинланган кунига қадар "МЕННАТ"
МЧЖ ушбу суммани тўламасдан келган.

Жавобгар томонидан мажбуриятни лозим даражада бажарилмаслиги,
яъни 63.454.713 сўмлик олинган маҳсулот учун даъвогар Янгийўл туман
йўллардан фойдаланиш унитар корхонасига тўлиқ ҳисоб-китоб ишларини
амалга оширмаслиги натижасида юқоридаги қарздорлик юзага келган ва
даъвогар томонидан бир неча маротаба талабнома юборилган бўлишига

карамасдан жавобгар шартномага оқибатсиз муносабатда бўлиб, талабномага жавоб бермаган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили судга маълумотнома тақдим этиб, жавобгар асосий қарздорликни тўлиқ тўлаганлигини ва даъвони қолган қисмидан воз кечиши ҳақида кўрсатма берди.

Суд мажлисидан тегишли тартибда хабардор қилинган жавобгар суд мажлисида ўз вакили иштирокини таъминламади.

Суд Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 128-моддаси қоидаларидан келиб чиқиб, ишни жавобгар иштирокисиз кўришни лозим топди.

Суд, даъвогар вакилининг тушунтиришларини тинглаб, иш ҳужжатларини атрофлича ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра даъвогарнинг даъво талабини рад этишни лозим топади:

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (кейинги ўринларда “ФК” деб юритилади)нинг 234-моддасига асосан мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

ФКнинг 437-моддасига асосан маҳсулот етказиб бериш шартномасига мувофиқ тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган маҳсулот етказиб берувчи-сотувчи шартлашилган муддатда ёки муддатларда ўзи ишлаб чиқарадиган ёхуд сотиб оладиган товарларни сотиб олувчига тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш учун ёки шахсий, оилавий мақсадларда, рўзғорда ва шунга ўхшаш бошқа мақсадларда фойдаланиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа мақсадларда фойдаланиш учун топшириш, сотиб олувчи эса товарларни қабул қилиш ва уларнинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Ишдаги ҳужжатлардан аниқланишича, даъвогар Янгийўл туман йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси ва жавобгар "МЕННАТ" МЧЖ ўртасида 2017 йил 01 мартда 16/2017-сонли ва 2018 йил 10 февралдаги ПА-9/02-сонли асфальт маҳсулотини етказиб бериш бўйича шартнома имзоланган.

Даъвогар Янгийўл туман йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси шартнома шартларидан келиб чиқиб, жавобгар "МЕННАТ" МЧЖга шартномада келишилган асфальт маҳсулотларини етказиб берган.

Шартнома бўйича жавобгар ўз мажбуриятларини бажармай, 2019 йил 1 февраль ҳолатига солиштира ҳисоб далолатномасига кўра, 206.088.859 сўмлик иш ҳажми бўйича 142.634.145 сўм пул маблағини даъвогарнинг ҳисоб рақамига ўтказилган бўлиб, қолган 63.454.713 сўмлик бажарилган иш ҳажми бўйича қарздорлик даъвогарга тўланмасдан келган.

"МЕННАТ" МЧЖнинг бугунги кундаги қарздорлиги 63.454.713

сўмни ташкил қилади.

ФКнинг 236-моддасига мувофиқ, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса - иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Ушбу Кодекс 333-моддасининг биринчи қисмига кўра, қарздор айби бўлган тақдирда мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун, агар қонун ҳужжатларида ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб беради.

Даъвогарнинг ушбу 63.454.713 сўм асосий қарздорликни жавобгар суд мажлиси қунига қадар тўлиқ тўлаганлигини боис, ушбу талаб рад этилиши лозим.

Бундан ташқари даъвогар жавобгардан 31.727.256 сўм пеня ундиришни сўраган.

Шартноманинг 3.2 бандида, харидор олган маҳсулотни учун ўз вақтида тўловни амалга оширмаса, ўтказиб юборилган ҳар бир кечиктирилган кун учун шартнома нархининг 50 фоиз миқдоридан ошиқ бўлмаган миқорда 0.4 фоиз пеня тўлаши кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикасининг “Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида”ги Қонунининг 25-моддасига кўра, товарларни етказиб бериш муддатлари кечиктириб юборилган, тўлиқ етказиб берилмаган, ишлар бажарилмаган ёки хизматлар кўрсатилмаган ҳолларда, товар етказиб берувчи (пудратчи) сотиб олувчига (буюртмачига) кечиктирилган ҳар бир кун учун мажбурият бажарилмаган қисмининг 0,5 фоизи миқдорида пеня тўлайди, бироқ бунда пенянинг умумий суммаси етказиб берилмаган товарлар, бажарилмаган ишлар ёки кўрсатилмаган хизматлар баҳосининг 50 фоизидан ошиқ кетмаслиги лозим. Пеняни тўлаш шартнома мажбуриятларини бузган тарафни товарларни етказиб бериш муддатларини кечиктириб юбориш, тўлиқ етказиб бермаслик, ишларни бажармаслик ёки хизматларни кўрсатмаслик оқибатида етказилган зарарни қоплашдан озод этмайди.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодексининг 325-моддасида, агар мажбуриятни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун неустойка белгиланган бўлса, зарарнинг неустойка билан қопланмаган қисми тўланади деб белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси ФКнинг 263-моддаси талаби бўйича, неустойка тўлаш тарафларнинг келишувида назарда тутилган ёки тутилмаганлигидан қатъи назар, кредитор қонунда белгиланган неустойка (қонуний неустойка)ни тўлашни талаб қилишга ҳақли.

Бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик суди Пленумининг «Мажбуриятларни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун мулкий жавобгарлик тўғрисидаги фуқаролик қонун ҳужжатларини қўллашнинг айрим масалалари ҳақида» 2007 йил 15 июндаги 163-сонли қарорининг [4-бандида](#) ҳам тушунтириш берилган.

Бироқ, даъвогар томонидан жавобгар асосий қарздорликни тўлик тўлаганлиги боис, пеня қисмидан воз кечиш тўғрисида ариза судга тақдим этган, Суд юқоридагиларни инобатга олиб, пеня ундириш қисмини иш юритувдан тугатишни лозим топди.

Ўзбекистон Республикаси ИПҚнинг 118-моддасига асосан суд харажатларини жавобгар зиммасига юклашни лозим.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 236, 324, 333, 437-моддалари, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 110, 118, 128, 176-179-моддаларини қўллаб, суд

Қ А Р О Р   Қ И Л А Д И :

Даъвогарнинг даъво талаби рад этилсин ва пеня ундириш қисми бўйича иш юритувдан тугатилсин.

Жавобгар **"МЕННАТ" МЧЖ** ҳисобидан:

Даъвогар **Янгийўл туман йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси** ҳисобига олдиндан тўлаб чиқилган 16.218,40 сўм почта харажати;

Республика бюджети (ягона ҳисобварағи)га 1.903.640 сўм ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, ижро варақаси берилсин.

Ҳал қилув қароридан норози тараф бир ой муддат ичида апелляция тартибида шикоят бериши (протест келтириши) мумкин.

Судья

И.Я.Курбанова

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
TOSHKENT VILOYATI
ZANGIOTA TUMANLARARO
IQTISODIY SUDI**

Toshkent viloyati, Zangiota tumani, "Eshonguzar"
.f.y., Ohunboboev ko'chasi Indeks 111800, [Tel: 037](tel:0379752189)
975-21-89

**РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ТАШКЕНТСКИЙ ОБЛАСТНОЙ
ЗАНГИАТИНСКИЙ МЕЖРАЙОННЫЙ
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ СУД**

Тошкентская область, Зангиатинский район,
посёлок "Эшонгузар", улица Ахунбабаева,
Индекс: 111800, Тел: 0370 975-21-89

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI NOMIDAN
ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ**

(хулоса қисми)

Зангиота тумани 2019 йил 07 июнь 4-1101-1902/902-сонли иш
Зангиота туманлараро иқтисодий судининг судьяси
И.Я.Курбанова раислигида, судья ёрдамчиси З.М.Эшмирзаевнинг
котибалигида, даъвогар **"ALIMAT OTA" фермер хўжалигининг**
жавобгар **"МЕННАТ" МЧЖ** ҳисобидан 63.454.713 сўм асосий қарз,
31.727.256 сўм пеня ва олдиндан тўланган 16.218 сўм почта
харажатлари ундириш тўғрисидаги даъво аризасини даъвогар вакили
К.Нишанбаев (2019 йил 08 майдаги 07/01-219-сонли ишончнома
асосида) иштирокида очик суд мажлисида кўриб чиқиб, Ўзбекистон
Республикаси Фуқаролик кодексининг 236, 324, 333, 437-моддалари,
Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118,
128, 176-179-моддаларини қўллаб, суд

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Даъвогарнинг даъво талаби рад этилсин ва пеня ундириш қисми
бўйича иш юритувдан тугатилсин.

Жавобгар **"МЕННАТ" МЧЖ** ҳисобидан:

Даъвогар **Янгийўл туман йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси**
ҳисобига олдиндан тўлаб чиқилган 16.218,40 сўм почта харажати;

Республика бюджети (ягона ҳисобварағи)га 1.903.640 сўм
ундирилсин.

Хал қилув қарори қонуний кучга киргач, ижро варақаси берилсин.

*Хал қилув қароридан норози тараф бир ой муддат ичида апелляция
тартибида шикоят бериши (протест келтириши) мумкин.*

Судья

И.Я.Курбанова

СУД МАЖЛИСИ БАЁННОМАСИ

Зангиота тумани 2019 йил 07 июнь 4-1101-1902/902-сонли иш

Зангиота туманлараро иқтисодий судининг судьяси И.Я.Курбанова раислигида, судья ёрдамчиси З.М.Эшмирзаевнинг котибалигида, даъвогар "АЛИМАТ ОТА" фермер хўжалигининг жавобгар "МЕННАТ" МЧЖ ҳисобидан 63.454.713 сўм асосий қарз, 31.727.256 сўм пеня ва олдиндан тўланган 16.218 сўм почта харажатлари ундириш тўғрисидаги даъво аризасини даъвогар вакили К.Нишанбаев (2019 йил 08 майдаги 07/01-219-сонли ишончнома асосида) иштирокида очиқ суд мажлисида кўриб чиқмоқда.

Раислик этувчи суд мажлисини очиқ деб эълон қилди.

Котиб суд мажлисига таклиф қилинган тарафларнинг келган ёки келмаганлиги тўғрисида раислик этувчига ахборот берди.

Суд мажлисида:

даъвогар вакили - К.Нишанбаев (2019 йил 08 майдаги 07/01-219-сонли ишончнома асосида) иштирок этмоқда.

Раислик этувчи ишда иштирок этувчи шахсларга ИПКнинг 42-моддасида белгиланган ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтирди.

Суд мажлисини ўзбек тилида олиб борилишига келишиб олинди.

Раислик қилувчи суд мажлисини олиб бориш ва далилларни текшириш тартибини белгилади.

Раислик этувчи тарафлар вакилидан судья ва суд мажлиси котибига нисбатан раддиялар ҳамда хўжалик иши юзасидан илтимосномалар бор-йўқлигини сўради.

Раддия ва илтимосномалар бўлмади.

Раислик этувчи тарафлар вакили кўрсатмасини тинглашга киришди.

Даъвогар вакили:

- *Ҳурматли судья, жавобгар суд мажлиси кунига қадар асосий қарздорликни тўлиқ тўлаганлиги ҳақида маълумот тақдим этаман ва даъвони қолган қисмидан воз кечамиз, ушбу ишни кўрмасдан қолдиришингизни сўрайман.*

Раислик қилувчи ишда иштирок этаётган шахслардан иш бўйича қўшимча ҳужжатлар бор-йўқлигини сўради, ишда иштирок этаётган шахсларда бошқа ҳеч қандай ариза ва илтимосномалар бўлмади.

Раислик қилувчи тарафлар вакилининг суд мажлисида берган кўргазмаларини тинглаб, ишдаги мавжуд ҳужжатларни атрофлича ўрганиб чиқиб, алоҳида хона (маслаҳат)да қолди.

Раислик қилувчи алоҳида хона (маслаҳат)дан чиқиб, ҳал қилув қарорни хулоса қисмини ўқиб эштирди ва ҳал қилув қарорини мазмун-моҳиятини тушунтириб берди ҳамда шикоят қилиш муддати ва тартибини тушунтириб, суд мажлисини ёпиқ деб эълон қилинди.

Баённома Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 201, 202-моддасига асосан тузилди.

**Раислик этувчи
Суд мажлиси котиби**

**И.Я.Курбанова
З.М.Эшмирзаев**